

N:o 40.

Ank. till Riksd. kansli den 26 februari 1904, kl. 11,30 f. m.

*Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående
upplåtelse af mark från kronohemmanet Mörby n:o 1 i
Stockholms län.*

(I. A.)

I en till riksdagen aflåten proposition (n:o 53) har Kungl. Maj:t under åberopande af utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 31 december 1903 föreslagit Riksdagen medgifva,

dels att ett å en af vice kommissionslandtmätaren Konrad Jansson år 1901 upprättad karta närmare angifvet område om 49,36 ar måtte från kronohemmanet 1 $\frac{1}{8}$ mantal Mörby n:o 1 i Danderyds socken och skeppslag af Stockholms län afsöndras och till Danderyds församling försäljas mot en köpeskilling af 600 kronor samt under villkor i öfrigt, att köpeskillingen skulle erläggas vid tillträdet och af församlingen till landtjänsteriet i länet inbetalas, att området finge af församlingen tillträdas vid utgången af nu löpande arrendeperiod, den 14 mars 1911, eller dessförinnan å tid, hvarom församlingen kunde med vederbörande arrendehafvare öfverenskomma, samt att församlingen skulle vara skyldig upp-

sätta och för all framtid underhålla stängsel i områdets gräns mot kronans mark,

dels ock att köpeskillingen för området måtte användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

I detta ärende har departementschefen till ofvanberörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Hos Eders Kungl. Maj:t har Danderyds församling i underdånighet anhållit, att ett kronohemmanet $1\frac{1}{8}$ mantal Mörby n:o 1 i Danderyds socken och skeppslag af Stockholms län tillhörigt, invid egendomens södra gräns mot egendomen Stockby beläget och å en den underdåniga ansökningen bilagd, af vice kommissionslandtmätaren Konrad Jansson år 1901 upprättad karta närmare utmärkt område om 24 ar åker och 25,36 ar afrösningsjord eller tillsammans 49,36 ar måtte för all framtid till församlingen öfverlämnas att användas till plats för ett småskolehus äfvensom att öfverlämnandet af ifrågavarande område, hvilket vid en af tillförordnade domänintendenten i länet med biträdande uppskattningsmän verkställd värdering, såsom tomtområde betraktadt, uppskattats till 3,500 kronor, måtte få äga rum mot betydligt lägre pris än det sålunda åsatta eller helst utan ersättning.

Till stöd för ansökningen har församlingen åberopat innehållet i ett vid kyrkostämma med församlingen den 26 juli 1903 hållet protokoll, enligt hvilket församlingen vid behandlingen af ifrågavarande ärende visserligen förklarar sig icke hafva något egentligen att erinra mot det bestämda saluvärdet 3,500 kronor, men tillika uttalat: att det icke varit möjligt att inom municipalsamhället Stocksund erhålla någon tjänlig tomt; att den nuvarande arrendatorn af Mörby förklarar sig villig att för de år, han innehade egendomen, till församlingen upplåta ifrågavarande jordområde mot en årlig afgäld af endast 25 kronor; att Mörby gård hade fördel af att få ett skolhus i närheten, i det att skolbarnen därstädes, som nu hade $\frac{1}{4}$ mil till skolan, skulle få endast några minuters skolväg; att församlingens folkmängd ej uppginge till fullt 800 personer; att skatten för folkskoleväsendet fördubblats, sedan Djursholms köping skilt sig från församlingen och nu utgjorde särskildt skoldistrikt; att församlingen ännu häftade i betydlig skuld såväl för en år 1883 verkställd kyrkoreparation som för år 1889 uppförd skolhusbyggnad; samt att, då fråga nu vore om ett allmännyttigt företag och folkupplysningens främjande, församlingen hyste den förhoppning, att Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen skulle, med fästadt afseende å anförda förhållanden, mot betydligt lägre pris än det föreslagna

och helst utan ersättning till församlingen för evärdlig tid öfverlämna omförmälda jordområde.

Till följd af nådig remiss har domänstyrelsen den 20 november 1903 häröfver afgifvit underdånigt utlåtande och därvid tillika öfverlämnat i ärendet infortrade yttranden från egendomens arrendator, A. Wahlström, samt från tillförordnade domänintendenten och Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet.

Arrendatorn har för sin del förmält sig icke hafva något emot den ifrågasatta jordafsöndringen och, beträffande den ersättning församlingen borde till honom lämna för minskning i brukningsbar jord, ansett sig vara fullt godtgjord med en årlig afgäld af 25 kronor under den återstående arrendetiden.

Domänintendenten och Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande hafva tillstyrkt, att församlingen måtte erhålla till-tånd att med full äganderätt förvärfa området i fråga. Därvid har domänintendenten hemställt, att priset på området måtte i enlighet med den gjorda värderingen bestämmas till 3,500 kronor, för så vidt ej Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen, på grund af det allmännyttiga ändamålet, funne skäligt upplåta tomten utan ersättning eller för nedsatt pris, i hvilket sistnämnda fall, därest — på sätt år 1898 skett i ett likartadt ärende, där fråga varit om upplåtelse till Rådmanö församling af mark från Rådmanö kungsgård — det verkliga jordvärdet skulle läggas till grund för prisets åsättande, detsamma, äfven om åkerjorden på grund af sitt fördelaktiga läge värderades såsom trädgårdsjord, icke kunde beräknas högre än till 600 kronor. Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande har beträffande köpeskillingens belopp för sin del yttrat, att detsamma i hvarje fall ej syntes böra sättas lägre än till 600 kronor.

Domänstyrelsen har, jämte meddelande att kronohemmanet Mörby blifvit genom domänstyrelsens kontrakt den 8 juni 1900 utarrenderadt till Wahlström på tio års tid från den 14 mars 1901, hemställt, att, som ifrågavarande område syntes kunna utan skada för hemmanet från detsamma afsöndras och då, med hänsyn till ändamålet med upplåtelsen, skäligt syntes vara, att för området ej begärdes högre ersättning än 600 kronor, området måtte få, under vissa angifna villkor, för en köpeskilling, motsvarande sistnämnda belopp, till församlingen med äganderätt upplåtas.»

Statsutskottet, som fått denna proposition för förberedande behandling till sig öfverlämnad, har icke funnit något att emot framställningen erinra och hemställer alltså,

Statsutskottets Utåtande N:o 40.

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må af
Riksdagen bifallas.

Stockholm den 26 februari 1904.

På statsutskottets vägnar

P. PEHRSON.
